

پوریات ارزش

وفاقی حکومت و انگل وزارت نصابی ہر شرکت گوں

پلوچھے ایڈنچر کوئٹہ

پوریات از مش

محمد الیوب بلوچ

کلین حق پہ بلوچی اکسٹریمی ۶

پڑھی اکیڈمی - کوئٹہ	چھاپ کنزخ -
قلات پرنٹنگ پریس - کوئٹہ	چھاپ جاد -
۱۹۸۰	سریوار -
یک هزار	میکو -
	بها -
محمد عارف	کتابت

پوریات ارش

خدا وند کریم ۽ ماہینگیں درپیں مملوک چونا یا چہ کرامات نہ عالی
انت ہے انسان ۽ جاہ و ہند اپنے سر جینا گتا انت۔
گفت کہ سر جین کائنات یک دیم ۽ او بني آدم یک دیم ۽۔ مطلب
ایش کر گلیں کائنات کے میان ڈک یعنی محور ۽ انسان انت او بس۔ چہ تخلیق
و ماہینگ ۽ فلسفہ نہ یک نہ خدا او انسان ۽ تعلقداری پچک نہ دیم
عَکیت بلکن کائنات ۽ ہر شے ۽ کل او جزوی ماہینگی گذر گوں انسان
ماہینگ نہ ہم دب بیت۔ سادگیں بوداں اگن یک شہر ۽ سواد نہ
تمادریں اولی سرگ ٿئے بیت او آئی ہمانداری ۽ درگت نہ سنبھینگ چن
و لاپٹھ بنا کنگ بینت ته ما الہ نہ ہمے یاں کن کہ اپنے اے لبتوند
سر ۽ سر
گگ بوتگنت۔ اپنوکہ سر سبب انت بست و بندانی۔ ہے ڈول
انسان کائنات ۽ ماہینگ نے سبب انت۔

انسان ۽ شرتری ایں اشرف المخلوقات بوگ ۽ سبب ۽ درگچگ
 زیارات گران نہ انت - آئی چہ درمی مخلوقان اگل ۽ سبب باع برتنگ
 اگل ک کنکر او کار ۽ جسزه انت - هرت گندی او تین حقیقت ۽ سرداگ
 ۽ شرباز انت - ایکا عبیں سلاح ۽ مکن خالق ۽ کمالانی مستریں
 سیر انت - نزدیں انسان ۽ زوراک ۽ دلیل انت - چہ کائنات ۾ گیش
 جعلانک و کادگ ترا انت - بلے پا ٹھائیگ فلسفہ ۽ بنیاد عرگوں کا
 ۽ ماہینگ ۽ کمال ۽ سیال کنت
 پیشا کر اگل ۽ کار، پٹ و ہندو تپاس انت - او چہ سرداڑ
 پوکیں شے ۽ فائدگ گرگ انت - مدین جستجو آئی آدت انت
 او کائنات ۽ مستریں توصیف آئی رازداری او چیر دیگ ۽ ہر دک
 انت - مدام ہماگی نئے ڈول ۽ گران دستگین انت کہ چہ درملا
 گیش زانت بلے غاموش انت - چو ہما زرد ۽ انت کہ ہر دیں میان
 دامہندت بلے چیر دیگ ۽ حاتر ۽ سبریں شال ۽ مان پرشوک
 انت - ہے گپ انت اگل و کائنات ۽ دارث ۽ پس چیر جریدگ
 انت - ڈکوک انت کہ انسان آرائے اگل شور و سلاح ۽ پدر

می تاود عَ بکفت - او وہ کیہ آپ اگل عَ چاریت کہ کائنات پر آئی
 دیم شت و گیوو عَ و فینگ عَ ته آلم عَ پہ ایشی کارمز عَ دست
 لائیت - جد - محنت ، او پوریات عَ بندات اپنے ہمودا بنا بیت -
 انسان عَ بنداقی دور عَ تن مروچی او آؤکیں وہاں نہ اگل عَ شہ
 شوہاڑ عَ دم برٹگ او نہ بارت نہ کائنات عَ پٹ دپول آسیت -
 اونے جید و پوریات کیتیت - بر دور عَ کہ انسان عَ ہر گندی عَ
 گشا د زیات و دیت - دیدو گزرن و د کفت - خالق عَ کائنات عَ نکیں
 یک و پہنار وری بنت او پوریات عَ گذر دور ترشہار دینیت بزاں
 کائنات ، اگل و پوریات ہر دور عَ تن جہاں پر کپت ہم جگ او
 ہپاڑ بنت - اے ہر سے خالق عَ بے در دریں ٹیکی اشت کہ پہ انسان
 عَ نیر عَ سازگ برٹگت - ہیشانی سبب انت انسان عَ دود عَ ربدیگ
 (تفافت) ماہیت و راجی زندوشن نندی بنا کرت -
 ہاں - دور د بیدگ کہ انسان عَ ڈاینیگیں کالانی سرجیں نمونہ انت
 نہ یک د بن ہشتی پر بندان بلکن تن اوزگیں مہذبیں نوبان پریا
 عَ داستا بوٹگ - بر کارے کہ دنیا عَ تہذیب عَ ہر ہر دست

بہر ۽ یلگ بیت - پوریات گر ۽ دستائی منت دارت . انسان
 ۽ کجام کمال ۽ بارواکسے اے گشت کنت که اے بے پوریات
 ۽ کمک ۽ آسر بوتنگ . بابل و مصر ۽ تہذیب نامدارین سلطنت
 زوراکیں حکومتائی تیمارگ او تاج محل و دیوال چین ۽ گردن مرجی ای خلا
 دور ۽ چن بر چن - پوریا گر ۽ کوایسین لکھانی سچکانیں نکش انت . اگن
 پوریات ۽ را اچ انسان ۽ کشاں بگیشئے ت پنج پشت نہ کپیت . ہے حائز
 ۽ پوریات ۾ را ہر دور ۽ بزرد بلند زانگ و یلگ بوتنگ .

انسان ۽ راجی زند ۽ بنائیگ ۽ یکے ڳندر و ضرورت ۽ بندوانی
 سرا دستہ گیتگ . گوں چاگرد ۽ ہم پلئی . زند ۽ برجاہ دارگ ۽
 درگت ۽ مستریں لوٹ بوتنگ ایشی کٹ د توان ۽ اگل ۽ قبول
 کرنگ او شون داتگ . تے راج ٺہنگنت . راجی زند ۽ رو بند نہ یک ۽
 انسان تہنا بلکن جی ایں دا ہنگانی آدینک بوتنگ . ہر کس ۽ پہ وقت گھپوڈ
 ۽ راج ۽ گھپڑی فکر جنگ . او سہرا انت که اے یکه و مراد ۽
 دست آرگ ۽ پہ راج ۽ گلیں با سکان ۽ چہدو پوریات پہ کارات
 ہے پورہ ۽ "پوریات دند" نیچ گپت . پہ سرجیں چاگرد و راج ۽

ہر کس عَرَ وَقْتِ گُشَّارِ عَرَ . وَقْتِ بُهْرَ عَرَ پُوریاتِ بنا کرت او راجِ عَرَ هر
با سک پُوریا گر جوڑ بوت - اے چی وقت مزینیں نامداری ہے کہ مدام
راجِ عَرَ هر با سک پُوریات کنت -

خدا رسول و پوریات :- پوریاتِ درجہ نیک عَرَ انسانِ
چنان برزو بالا انت - بلکن خداوند کریم ہم وقت پاکیں کلامِ عَرَ تھا
انسان عَرَ ایشی نیمگا دلگوش گور کنگ ہے ہدایت عَرَ دنت او ایشرا
انسان عَرَ شرف زانت - اے درکت عَرَ قرآن عَرَ بندادی راہ بند
ایش انت کے لیئُن الا نَسَانِ إِلَّا مَا سَعَى - انسان ہے بھر ہما
انت کے آئی گوں وقت محنت عَرَ پوریات کنت - مثل شیر عَرَ کہ وقت
بند عَرَ جنگیں شکار ہے وابست - انسانِ الپکا وقت دست عَرَ پوریات عَرَ
رامہد انت و لہیں :-

خداوند کریم عَرَ انسانِ زندہ عَرَ بہنیادی یکہ و مراد - خالق عَرَ شون
رجھیں راہ درہ بندانی سدا زندے تیر کنگ او آئی زرائے دیبا سن جہل
کنگ عَرَ لیکنگ - بناء چہ مرک عَرَ بند انسان عَرَ دائمی نند بنا

بیت۔ اور آنہ دنیا نہ زندگی کر دانی شہر ۽ رنگ عَہر کسی بھر
کیتے۔ نیک و بد ۽ پچ دکساں او شر و گندگ ۽ چارو تپاس
دالہی دنیا ۽ ہر مردم ۽ جاہ ۽ گیشیت۔ خداوند کریم اے جہاں
ورا آکبُت ہیں۔ دومی جہاں ۽ یکگ گشیت بنا پڑھیکے ادا کئے
فضل عَزَّہ کہ ایوکا ادا ہرنے بلکن دیمی دنیا ۾ میرفے گوں لے پڑھ ایش
ہم ہے پور بیت کہ انسان چکس جہد کنت۔ وہی اے دُنیا اور
دنیا ۽ چکس خیال ۽ داریت اور چھ خدائی داتگیں داران چون مرکب
اے پوریات ۽ پنجھ آری میں پچارہ اٹت۔
پاکیں قرآن ۽ حکماں تھا خداوند کریم باز جامان بشارت دن
کہ گھبود و سیہری خیرو حسُر سندی ہما بنده ۽ قسمت بنت کے لئکے
درستیں جہد کنت۔ دنیا او دینی کارو کرواران درگت ہو۔ اور ما
ترسیت اپن ہما خدا ۽ کہ حساب و کتاب ۽ واجہ انت عزت و ذل
دوئیں اور قادر انت ای ارش پرش ۽ ہر شے ۽ سرا سورہ بقر ۽
عَلَّه اللہ تعالیٰ ہما ذات انت کہ اُنْ علیں شے آنا پہ انسان
کریگفت ہے ڈول ڪو سورہ عجایشہ عَلَّه فرمان کنت اور آسان

لکھیں شے آن ۽ اللہ تعالیٰ ۽ شے حاتر اسخن بزاں شے دزگپر
 بلاشک ایشی تھا په نکر جنوکاں مزینیں نٹانی استنت ۽ بزاں
 جہد ۽ رسید ۽ اللہ تعالیٰ ولی بندیاں ۽ آیانی پوریات کٹ
 ۽ زہن و آزمان ۽ متایانی وامہند جوڑ کنت۔ قرآن مجید ۾
 اشتیگیں بزادوی دیم داراں نیکہ اقداراں یا اصولاں یک ۽ ایش انت
 الائسان الاما سعی۔ انسان ۽ بھر چدو گیش نہ انت کہ آثره

جہد ۽ پوریات ۽ کٹیت۔
 دوئی یہاں ۽ خداوندگریم وہ دیکھیہ اپنے بندھاں ولی آخری نبی بزاں
 حضیطہ ۽ ڳپھیں کنت۔ تھا آ دہماں جے جہڑا ۽ دیم داریت کہ آئی سیاڑی
 پوریات ۽ انت۔ بزرگی چار بیت۔ جہد کنت او په سپاٹیں پوریات
 نہ نام تو اکشیت کہ آئی دور ہر کس په آئی سک داریت۔
 ۽ کامان په حق و انسان گیش دیکھوار کنت اور ب ۽ خدا ۽ دیم
 داریت۔ چل سال ۽ چکاس دیپاں ۽ منڑلاں گوزیت نوں خدائی
 جوڑ بیت۔ بھی جوڑ بگ ۽ رند ہم آپوریات ۽ چہ دست ۽ یلمہ
 نہ۔ او کلیں دنیا ۽ خداوی کھے ۽ سرکنگ ٻر بندات ۽ بگرن

آئی تماںی ۽ حق ۽ رمانیگیں رسیدگان په جہد و محنت سرکفت . دنراخ
فرمانافی آدینک ٹاہینیت او آئی رزا ۽ نونه چوڑ بیت . محنت ۽
۽ درگت ۽ رسول ۽ گشتن است که پوریات کنک و رب ۽ نیام
ننہیکی باز است او آئی دش بوت و خدا ۽ دهش هات و ہیل است . پیش
اپنے پوریا گھر ۽ رسیدان ۾ شک برگ ۽ ساری آئی حق ۽ بدینیت
مزال پوریا گھر ۽ آسرد آرمان دنال سرینیت او آئی ول ۽ پائیگ
خدا ۽ قهرانی توار بر جنگ ۽ ہم پلی ۽ کنت . زندان پیرنک ۽ تیارگ
۽ رسول کریم ۽ سکین په پہکیں پوریات و جہد ۽ دینگ ۽ برگ
گشتن است کہ یک بے وس دواریں مرد ۽ رسول اللہ ۽ دیوان
آہت دنکا جست کر خدا ٻئی . . . من چه هر ہر ٻی پیادگوں نے
دولت نہ داری . سیال و دارثوں نیت کر کس ۽ کک پیدنست ج
نیت گاری ڦئے یک ۽ منی روشت ۽ بلکن ذن من شد و لگڑو
آپنے اُن . پمن تادر ۾ برکان بعد تو من ۽ موکوک نیت . رسول
۽ آرا سوچ کرت کر ته ولی مدیانی نام ۽ بگر کر تئی نام ۽ است
دات کر ہئیں دنکان ۽ یک آپ داری ۽ داریں پائیں بنی ۽ آرا گشت ک

ایشان برو پیار۔ مبارک عَ و دیوان عَ را تو ارجت ایشان کے نہدیت
 کیشہ زر دنت یکے عَ آرت انت و سالمیں دنیارے دات۔ مبارک
 دے دتا دات و رمائیت ک ک نیم نزقی شام۔ نیم زردے برد تبرہ
 اپنے جنگل عَ دار گز۔ او بہا کن۔ برد پوریات کن ک ایش شرف
 برکت بے کاس انت ۲

اپنے رسول اللہ ﷺ اسے پنٹ عَ پیله عَ بے جبر دیم عَ آہت ک
 دریات انسان عَ را شرف دار کنت۔ اے یکا پہ ہا دود عَ گنگ
 یونگ بلکن ہمک انسان نکر ہے در چنگیں رپک عَ را کامرانی عَ
 تاگ زات۔ او چھے بدبہ انت ک انسان یک عَ یال ن گو اینیت
 بلکن کارہم کنت اے مرام انسان عَ تقدیر و قسمت آں جہدو محنت عَ
 متا انت۔

پوریات و ہمک مردم نہ تکرے ہ گشت ک زند خداو دست

انت بچے زندہ دشمنی و گندگی مردم دو دتی اختیار عَ انت ۳

الان برد بالاد داگل اے جبر عَ متاگ انت ک تتن مزمنی حد عَ

پہ وقت گہتری نہ دست روپا د جنگ نہ لامکا انت ر چاگر د ہے
 راجی زند نہ مطلب ایش نہ انت کہ مردم بھریدہ داری نہ بلکہ
 انت۔ بلکن اپنے ایشی مردم نہ سرا آسود گیانی ہمرا ذمہ داری ہم باز
 اپنے کو کہ یک تاب پکنگیں دیرے نہ فہکی آئی بورت ٹالانی رائیں گے
 ہے پس نہ راجی زند۔ راج نہ باسکانی بُدک نہ بندو کفت۔ ہر کدر
 پہنچی سوت نہ راج نہ باسک پہ جہدو پوریات د ترا لامکی د
 کفت پھر چاگر د نہ کلی سوت بند دارت۔ دوی نیمکا کاہل و ناہو د
 نہ نامداریں راج نہ یتھارگ نہ بود کیں جھرے۔ آگوں دہن نہ گوزگ
 باڑیں مٹایاں زبر بنت اور تاریخ شاہد انت کر بے نام نہ بنا
 ڈلت د چتر پتا بنت۔ او کے رویت کہ چوپڑ نہ سبک بیت
 ادست نہ تن بے گواہئے اپنے سندھاں بردا۔

راجی زند نہ یک فخر نہ، آگن پہ مثال نہ سوت نہ مانگن د چار
 بکناں نہ آئی درگت نہ مادر جسر دل نہ کامال۔ اول ایش کر آئی
 یک چوناں دیں دسرگیت نہ بسب نہ انت۔ بلکن آرا قدر
 پہ لیکھ د مراد ٹالہنگ۔ ہے جسمارہ چہ جوانان گیثیہت۔

دونی جو ایش کر آئیک ٿو په لاب ۽ دا ٻینگ ٿو اسے جہان ٿو شه
آہنہ بُمان اسے جہان دا یشی تھے ہرچی په آئی گزرو دروری ٿو واجہ
خدا ٿو جوڑ ڪرٽگنت ۽ اسے ہر دو ڏنگیں کارانت ۔ ہئے ہر دو کارانی
دیہ ٻیک نفر ٻہاسورت ٿو درکیت ۔ کہ آجہ دپوریات ” ٿو دا مند بیدیت ۔

په جہت دن جند ہر مردم ۽ بنیادی فرض چہ ڙژن د رید ۽ زور
ٿو وقت پوریات گشا فانی کاربندگ او د تار ۾ گران ڳنگ ” چوڑ ڳنگ انت گران
ڳنگ چوڑ ڳنگ په زند رو کجام تک ٿو ؟ یشی پسے ایشنت کہ زند ۽
سر جمیں تکان کر اپچ ایشی ہر نفر په جمی این انسانیت ۽ خیر ٿو راه
دروری کنت ۔ بگنڈت انسان ۽ المین منزل بھے ہر در پہنچانی کامل
ڳنگ د سر جم بُوگ انت ۔ اسے راستپیں جرسے کہ کامل د سر جم
بوگ انکس ارزان ٿو انت بلے ناپید د بے گواہیں یکہ ٿو نہ انت ۔ جہد د
پوریات اسے راه ۽ شعال ٿو دنت ۔ بیت د جزم ایشی چیڈگ انت ۔

ذاتی کمال ۽ درگت ٿو خداوند کریم ۽ اپچ ماہر یک ٿو ما گشا دو
و چار بینگ ۔ تن اسے کس اس کے یک دومی ۽ کالانی گندو چار ٿو رند
ول ۽ تاب درگ ۽ دہاں یکنگ (حمد) ٿو را حرام ڳنگ بُوگ او

جہد ۽ نیمگ ۽ دل گوش گر جنگ بوتگ ہے پیا جہدو دلخت
 ہر کو شست ۽ را خداں لکب و پشتوان ۽ سدک رویگ بوتگ
 اسے یک تدریج جبر رکر انسان ۽ را جوانیں مرتبہ و درجہ دار
 بیت - بلوچ گشت کر ہر کس دویت کم بریزیں پوز ہمالی دیم ۽ بہمن
 اپچ اسے دا پگ ۽ بے تربیں چست و ایز ہما و اہل پادکا منت - ک
 گھتریں جاہ و ہند ۽ حد سیم ٹنگ بوتینت ملے ہوش نہ انت - ہر کس
 گشا درت او دلت جہد ۽ برکت ۽ وڑا رائج ۽ تھا نام دار دہن
 دار گر گشت.

بے گشادیں مردم ہما انت کے وقت ٹاہنگ ۽ راز ۽ سرپ ٻوگ ۽
 نہ برا انت - گشت کر زند ۽ ہل د مجرمہم تن حدے ۽ مردم ۽ راجہ
 اسے راز ۽ سرپ کفت کے بے پوریات ۽ زند ۽ بنیاد پچھر ملکیں زین
 و نہ کپنت - پہنچ اور زوال ۽ نیگ اپچ ہمو ڏا بیت و پیکہ مردمانی پڑیا
 پسخ یگار بیت او کاٹنا ۽ زنگ ایکاں ۽ ہوسیں زند ۽ تا مور کفت -
 اسے دویں رائج ۽ مثال چو ہما مشین ۽ انت کے آں ہر پر زہ ۽ ولی
 دنیان دار گشت - خیر ۽ سیدگ اسے ن انت -

راج ۽ باسک ۽ سورت ۽ راجی گذران ۽ مردم ڏلگ چارت کرت
 ڏکت - سہرا انت که اے گذرانی درگت ۽ مردم ۽ راچہ وقت نینگ
 ۽ پیڑے نہ ہیزے کنگ پکیت - او ہے کار یک ڏیک پوریاتے
 ۽ رو ۽ کوشیت - اے پوریات یک ۽ راج ۽ آسودگی ۽ سبب نہ
 بیت بلکن وقت جہت ۽ مردم ۽ میر د سہر د بھم د دشمال کنت د شمال
 یوکا ۽ جہد دست ۽ ۾ ڳرگ بدت کنت - اگن کس نے اپچ ایشی بے پواہی
 کنت ٿا آپشت پکیت - ڏلگ چار بیت او بے رو ۽ راجی ۽ سرا
 چئی بیت - او چوش آں داز منگ آئی بودو جو بران لیست -

پوریات ۽ ٻاز و ۽ انت - هر کس که گون ایشی هر بہر ۽ سیالی
 کنت آں گران سنگی وقت جاہ ۽ انت - بلے اے اصول انت که جلگین
 جان تھا اوئی ایں پوریات بزاں ینم دلی جہد مردم ۽ گستاخیں جاہ
 جاگر ڏ دنت - نام پکیت چہر د پوریا بید پچہ دست گھٹ ۽ ڏگ کرامات
 داریت - پیشا اپچ ایشی ایمنی نہ ایت - کشار کار، شاو کار، واونک
 در، رنج کش، ڻاکر، انجیئر ۽ ایندگه کب کار یک سورت ۾ درنما
 بیات کنت بلے نامدارین پوریات ہما انت که آرا ۽ بے کسائیں

بہد ۽ شکر ۽ شہدو شرکن کلگ بیت - آں مز په نفر د ران
ہر دو کان کاراً مدد در کار بیت -

تھنا یہیں نفر ۽ رابا مدت کہ آوثی پوریات ۽ مجھیں راج ۽ گہر
چنان بچاریت - او بماریت کہ آوثی جاہ ۽ قوی خدمت ۽ دن گلائی
انت - آں سستی ایں نزدی سرجھیں راج ۽ را نزد کنت رہے دوا
۽ آں زوراکی ، ذاتی و راجی تکمی ۽ ہم سرات - دوی نوزال را
گہبود چو یک جنگ ۽ چیم ۽ انت کہ آں سپاٹی راج باسک ان
سہرا انت کے جنگ کلگ دباد دیگ آں سپاہیاں پکائیں
شیواری سر ۽ بردھک انت - ہاں اے جبر ہم دل ۽ دارگی ان
ک جنگ ۽ مژوک ایکا ہا سپاہی ن انت کہ توپ د توپ آں دین
بلکن آہم کہ بھے نیام ۽ پہ سپاہیاں نان د پاگ کتت - آپ کارت
اسپانی گم د گڑتی ۽ درت - اے درست گونزت - ہے ڈول ۽ چاگز
دیمری ۽ عادی ۽ ہر نفر ہر پوریا کنوک گوں انت - ہر کسی واقع گرائ سنگی د
جاہ انت - بلے چاگروی من قومی سوت ۽ درہا یکجا انت یہیں
منزل ۽ صافر -

ہر فخری تن رقی بہرہ ز کنڈ ۽ مر بندیت چاگر د ۽ باوگر کنڈی
 بیت۔ اے درسافی ہوئیں شوہماز انت کر راجھی زند ۽ سچکانیں
 دو بند ۽ سورت دنت۔ اگن یکے په دوی ۽ وقی پوریاں دند ۽
 رو، تیلانک دنت تے میوگیں راجھ تھے تلاوگ ہماں ڳل ۽ تلاوگ کے
 چم شک بانیت کر کسوانی دسایت جوڑ انت۔ گشت کر ڏکال تھے
 بب ۽ مال د دوتاں په درگی آپ ڪنک ات۔ ٻلک لئے کماش ۽
 ٹیک ۽ راسوگہ کرت کر په مال د دوتاں ہر کس مردچی شب ۽ چہ
 پات ۽ چار ڏون آپ تلاوگ ۽ رامان په گفت۔ ٻلک ۽ کالمیں باسکان ہر
 یکے ۽ چھے خیال کرت کر دوی مردم الٰہ کائینت د آپ گشت اگہ
 من د شتوں ٻاک تھے نیست۔ تکنے بزاں ٻلکس خ گلیں مردماں ہے جبردل
 ۽ آدریگ۔ او زور په جاپ ۽ داگ۔ آسر ہیش یوت کر سہب ۽ کر
 کماش آبست تلوگ ہشک ایرت ہجھے ڈول اگن پوریات ۽ دست گلاشیں
 مردم دست پ دزنست تے پاگرد ۽ گپکولی ہزار مانیت۔

دش نیبیں راجھ ہما انت کر آئی ٻاسک پورہ و سرپریں
 مردم انت۔ سرپوری دزافت دارنست اور چھے وقی پوریات ۽ اونائیں ٹھانے

چه آدمیم چم شانکے دینت - دور چاری کنت ادکلی سوت
 بوگ ۽ حاتر ۽ وقتی خدمتان ۽ گہنے و بہتر کنت - هر مردم ہے بھر
 کنت کہ اگن اونا ایں پوریا گر ۽ نہ وقتی پوریا ذکیں رہیگاں بر
 سائنسی دور ۽ روپکاں ریختن کت ادو وقتی جاگرد نام و توار حاتر ۽ رہا
 راہ شرن ۽ آسودگی ۽ تن دوئی دمکاں سرکبنت - بچیں مردم نام کش
 ادو وقتی عک و قوم ۽ راوشنام کنت -

وقتی زانت و وہ ۽ پھر و تیز کنگ ہم جدد پوریا ۽ بھر
 کس هر کجام کار ۽ رو ۽ بلوٹیت کو اس و بہرمند بوت کنت
 وقتی دست ۽ جبر ۽ لکش انت - امرکیہ ۽ مارک ٹوئین مفتونے ات
 بزاں بفت ماہی زنگے ات - اے وڈیں زنگ اگن پشت بکپاں
 و نادار ہو بنت - مارک ٹوئین ہم ہے پیا ات - تک و نالی ۽ سربوت
 بیار ات - بلے جدد پوریات ۽ زورت - آپی جہاز و چھاپ جاہاں
 نے کرت - تے گوں وہ ۽ گوزگا مزین نویسک و کلمکار ۽ جوڑ
 او بازیں کتاب ۽ بنستہ کرت -

یک رپچ ۽ آئی ۽ آئی وقتی ماس ۽ راجت کرت ۽ کر

ساری عتی چہ خیال ات او نوں تھی چہ خیال انت ،
 بارہ ساری عتی پسو ذات کے ساری عما ترس ات کر تو ہرئے بله
 ہس ع پسو ذات کے ساری عما ترس ات کر تو ہرئے ہے ”
 ملساک انت کے تو پھرہ نہ ہرئے ”
 بڑاں ہما کس کے پہ وقتی جہد و پوریات ع پ دت ع راج ع تھا
 دلے کیت آنیران بہت -

راج او پوریات ۔ راج انسانی ہوریں زند ع نام انت گشت
 انسان راجی ساہدار ع او آئی گذراں مئے تھنائی ع نہ بنت ۔ دومی
 کر زند ع گوانینگ ع گذراں دیم ع ہم آیک و تھا در آہت
 لکت ۔ چہ ہونڈو کر دی ۔ باری آں تون سپوگین وہراں انسان چاگردی
 ۔ ” ماہی انت ۔ راج ع تھے ساڑی بوگ ع آرا وقتی ذات
 لک و پلگاری آسودگیاں ابید چندی لف پجا ٹینیت ۔ ہر سرداو گرم
 آہہ وقت دو گران لک گیت او راجی در دانی رو ع وقتی تب
 است دپاد جنت ۔ اے جہت ع آراج ع تب ع ہم پابند
 او باز زندراں آئی شرو گندگ ع در حینی و پند و ناپند ع کیلو

و هم راج ۽ دور و ربیگ کالب دینت.

راج وقتی باسکانی داڳ ۽ یکہانی گوناپ انت. ھر فڑھا دل
میں رسیدی لوٹانی دیم ۽ در آگیک راج ۾ دستور انت. ار ھر لان
ہئے دنیت که آئی نام و نور بیران مه بیت بلکن دومی راجانی دیم ۽
استارانی نیام ۽ ماہ بیت. پیشہ ہر راج اچ وقتی باسکان پولیان
جو ہران چت لف گرگ ۽ داڳ ۽ داریت. اپنخو کر منے زمان
۽ اولس ۽ دیمرئی لوٹانی سرجم کنگ ۽ حکومت ڪمک دنگ لکان
بشت بجھے دڑ ۽ راج وقتی باسکانی یکہان پیلیہ کنگ ۽ حاترا اچ کیا
چھرو گمک ۽ ادیتگ بنت. پہ اسے حاتر ۽ راجی رو دنداد پر طلا
پھر دنگ ۽ دور بنا بُرگ. تکمہ راج اچ دست کپوکیں شے او
خداستان اوست ۽ گپیور ۽ گھر تی ۽ پکنست.
دست کپوکیں شے او خداستانی ملب ہا چاگرد ۽ تھے متار ڏکا
او چاگر ۽ مردانی کو اسی، بشرمندی او کسب کاری انت. سو گپیں ڻان
اسے درگت. مفسوہ بندی کنست. او پہ وقتی گھیں نظریاتی بودنکی ڏنڈا
کنست. آ مردمان ۽ روزگار و پریات ۽ پیلیں موہ پھمار یافت

کشت کر کسی گشاد بے کاری ۽ سبب ۽ زیان مبیت .
دیجے جہد ۽ کشت آپوریات ۽ دل پڑتی ۽ کشت بلکن ایشی راہ ۽ ماں تو گئیں
دیک ۽ آزادان مالگ دینت -

برپا ۽ آزادان مالگ و قوم ۽ گروار په اوس ۽ گک ۽ اٹت ٻھنکنک
بلجے چشم ۽ ملک و قوم ۽ گروار په اوس ۽ گک ۽ اٹت ٻھنکنک
اویس مختی و ڪارکنوںک انت، ٻھنکنک ملک ترقی یافتہ او آئی مال د
ماشی سورت انت . بلجے جہد و مختی ۾ وقتی ٻھنکنک لوٹ انت . بلجے
کن کشار سورہ بُت ۽ نہ بھیت جہد سترندمان ۽ پنجکی روو
سے مردم ۽ را ایشی زیادتیں ڏوک ہا وہد ۽ بیت کر آ جہد ۽
مرجیں فڑ ۽ بروپت . باز رندان پوریات ۽ مرش پوریاگر ۽ ٻھنکنک دلپرشنی
کن کر زیادتیں جہد ۽ ہم آئی حالت ۽ پسترنہ دفت رتہ پوریاگر ہے
اگرہ ماریت کر آ قسمت ۽ زوگ ۽ او چدو شرتبت نہ کن
بے لکنیں رسیں باور ۽ - کہ قرمانی هستیں بہران ۽ ایسرا مادکنکت . قرآن
مدد ۽ قرآنی راج نئے مادی نئے بُن بہشت عدل ۽ احسان انت .

ملائے مانا انت برابر ۽ ہموزن بونگک ڏرمی مانا مانا قرآن ۽ تھا
لطف ہم آہتا . کہ ٽچکنیں آمود ۽ گشت . بذان قرآنی راج نئے تما

ہر مردم ۽ را آئی کار۔ محنت ۽ رنج کشی نئے بلبر ۽ سنجھی ۾
 بدل رسیدت۔ پنج کسی سراپچ دھیں گیشین ہار ایر کرت نہ بیت۔
 پہ جوانیں راج ۽ پوریاتی تک ۾ دلگوش اپچ ڏیگیں کاران یک
 چھ پوریات نیامت ۽ وقی مکی او سوریاں گیشنت۔ پوریات ۾ لیم
 گلان ۽ پشتیوانی دنت۔ آئی گہبود و آسرق ۽ حاتر ۽ قافور ٹاہنیت نل
 پوریا گر و ترا دلمب و ایمن بیکیت۔ آئی حقانی آدار جنوکان ۽ گردوارا
 بیت او آیان ۽ پوریات ۾ جوانیں حالت ۽ پچارینک بوت یک
 جہد ۽ سنگ و بہا پوریں رنگ ۽ آیانی چم دینز ۽ سہرا بیت هر چو
 کر پوریا گرانی گل بہارت کر چاگرد پہ آیان دشنزوی ۽ صراحتی انت ۽
 آئن وقی وس ۽ کار ۽ تھا دل دینت۔

یک دگہ جبر ۽ ہم دل ۽ دارگ رویت۔ آ ایش انت کر راج ۽ کارا
 وڈا یتت۔ ہر کار ۽ درپچ درپک ر طور و طرز، وقی پیم ۽ انت ہے
 رائ ۽ کیک کار ۽ گرنسن سنگ ہا انت کر دوہی کار دیگ انت۔
 سبب انت کر مادر ہا یک ن یک پوریات کنگا ان۔ بلجے ہا ز راج پوریا
 ۽ لمیں ہر ان ۾ میار بیکیت۔ اے یک اجیں جبر ۽ ما جوان

کر آگن بھے تک ۽ مردم وقتی کھاراں یلہ بدینیت یہ اپچ وقت کسب
ذان کر سکشت تے راجی زند کریا ب بیت۔ بلے پدا ہم ما باز رہنا
ڈست اے تکان سکار کنو کیں مردان ۽ ایر جان۔ او یاں کفت
ہدایات ۽ کمتر او جھلیں درجہ آئی مردم انت۔ اے ہم ۽ سر پوچی ایں
رامان شگان ۽۔

امبندت کر راج ۽ خدمت ۽ درگت ن آگن یک مردم ۽ موجی،
امبندت کر زمبل کش یہ دگ ہے دُؤں کار ۽ دست ۽
امبندت کر جاہ روپ، زمبل کش اے دگ ہے دُؤں کار ابید اے پوریاتی
پت ۽ آئی تھا حرابی کجام انت۔ ایا راق ۽ کار ابید اے پوریاتی
کل سوت گپت کفت آگن نا تہ ما بامدت۔ گوں اے مردان
روداری پکناں او بذا نیں کہ ہر پوریات بُرز و بلندیں جاہ و درجہ ۽
امبندت۔

پوریات ووت پسلیئی ۔۔ پہ انسانی زانت ۽ متین تشن چم
روداری انت۔ اپچ ایشی مردم ۽ ووت بیٹی او وقتی پادانی سرا
ازنگ ۽ گشاد پھر بیت رہندوار و بے ادست صہیت۔ او

ہر زنگ و دست دگران یبو ٹھیت۔ اے یک یک
درگت و راست نانت بلکن راجانہ ہم ہے حال ان
ہر کس کہ چم چار بوت بزاں آر اے نوائست۔ پیشہ بلوہن
کہ خدا چم عقیم و داستا مکنت۔

چم چاری و سبب مردم اپج بازیں شے آں زہر بیت
دالم دومی آن رزانے سپہرک بیت۔ بلے دومی نیگ و در
پلیٹی ایں دتی گزرانی دیم و در آؤکیں راج ایں۔ مردم و ترا بن
لیکنت او ہر سند ماننت۔ چم بڑاری آیانی نیگ و نہ روت بلے
و گ آیانی چم بردار ہنت۔ آپ و تی هم وہی گزران و تی بنیں ہا
و ترمذیں پنجگانی آسرات و سبب پیش اشت۔

مردچی ایں دنیا و ملکانی دیمیری و تک و پہناد پازنت۔
نکانی ایں مالی۔ راجی ایں ساجی او سیاسی یک ڈیکیں یگ
او سہیے تکانی و شعائی و سوب نئے سرجیں و شمال و دیپان عک
ہلے سوال اسے پشت کپیت کہ اے درگت و دشائیں لک دتا
انت؟ ایش پسرو ایش انت کہ ہا قوم کہ چہ پندو مور وہی

وْتی بُرُت و زندگیں دُنیا اچھ دت پیلے کفت - وردون بیت
جاہ ایں دیساں ۽ گذر ہما قوم که اپھ دت ۽ پیلے اٹ - آیاں تب
کل د چوڑ گردا بنت -

دنیا ۽ تو ماں تھا چکس چشین است کہ آدت پیلئی جار ۽ جنت
کی بیت کہ آئے جوانیں سیمسرا ۽ سربہ بیت بلے حق ۽ سر
بنت کہ آیاں پریاتی چہد ۽ ریتا ریز انت - آیاں دت دیمری
کلات پہ دت ہمید ہون ۽ مان بند ۽ تمام کر گک سہب و بیگاہ
نگرو گرتی ۽ جیڑاں کہ پنج تک ۽ ایں پنج دمگ ۽ سست و
الا رہ بیت بلکن دیم شت ۽ ہم کسانیں پر بند ہم پلئی بروت -
رات پیلیں ملکائی اوں پہ ایکن دتی راجی و سیاسی جیڑاں تیار
کا ہما درستیں دُول و بدان آسرات انت کہ لک ایں پنڈگ دوکینیں
لائیگ ۽ آیاں سره مشگ بوت کفت سیاسی درگت ۽ ووت
کار مرزا ۽ پدا دتی قومی فیصلہانی تھا بدداہانی دست
الا درڑا رکیتست او بیدچہ دلماگی ۽ ووت سرگا میکج زورست -
اسے نکر نہیت کہ خلاں ملک میں قوم ۽ تب ہارگی انت

بلکن اے وڈیں ملک بیدارچہ وقتی اوں تب ۽ دارگ ۾ درگ کر
کمار نہ کنت - اپن آیاں کس ۽ په ملک ۽ نام وہ بدل ۽ سارے
سودا بازی ۽ امیت ۽ داشت نہ کنت - اونہ کم دنیا ۾ رومانی
ہونی بنت -

ہے پک انت دیا شنگیں ملکانی او ہے رازنہ دشمالیں
قومانی ووگ وو مزگ ۽ - دنیا ۽ پدر شنگیں قوم وہ کچھ چم برواری ۽ نہ لکھ
اوڑت ٻیلی ۽ ازگاری ۽ تپا سنت تا آپوریات ۽ را وقت گذھی فس
زانست - پہ آیانی نز ۽ اے ہر درود ۽ دوا انت اوچہ مرگ
۽ آیان ۽ آدمیں کنوک انت - اپن ایشی زیات پوریات ۽ دگ پہ
کمال بوت کنت کر ہر پدر شنگیں قوم وقتی قسمت ۽ گہتری ۽ بوٹ ۽
تن پوریات ۽ درگاہ ۽ سیر کنت -

سیسی دنیا ہے جلد و جلد ۽ رانان و ملکانی گہتری ۽ کوشت ۽ ہم
وئیگ بوتگا - آیانی مسٹریں نزوری ہے یلگ بوتگ کر پہ وقتی گیشرا
گذران ہستگاریں ملکانی چم چار انت - گوں اے دیں ۽ درگیجگ
اے ملکان وقتی حالتانی رو ۽ پہ دوت ۽ بنچپیں کار بنا کر گاگ کر دلتا

لاران ٹون ۽ ہوشنگ اتح ذقی چاگر دی تا و مڈی آن کار مرز ۽
اک پیدنت۔ اے درگت ۽ نیستگاریں ملکاں دتی پوریات ۽
لہیان ۽ توار برچنگ کر آپ سدکیں لک ک دتی راجان چہ وازمندگی
ھالکاں بروکت۔

ئیے پاکیں وطن ہم چہ دیبا روکیں ملکاں یک ٿئے، منے ہم متین
اے وہاں ہیش انت کہ ہر چنکه زوت تربوت کفت مادتی
سرا پوشن اور ذقی گذانی دیم ۽ در آئیں۔ چم برا دری مارا بسم
بیت۔ ما پہ دت داجھی ۽ خنان موگ ۽ پاکستان ٹاہنیت
لے ہرامیت و اوست چم سبزی بیرک ۽ را مام سکت، ماماں
حال، سیاسی ایمنی اور راجھی دیمری ۽ گھتری ہنکینان سر بوج ٹوٹن۔

لے ہرامیان داک ۽ یا ہوٹ انت۔ پوریات ہوکیں اولس ۽ میارت
لے قومی شان انت۔ اے دمان ۽ اگن کس ٿئے
بکنست کہ دتی سکی او سوریانی کو ٹینگ ۽ مارا کلی جزی
کارنٹ ٿا، دل ہیش بیت کہ محنت۔ چیا کہ ٹیلانی بن

کپنست انت . او پر منگل ۽ ریلانی تا در بید چه نیاد تیں پوریات د ہم
 ۽ دگر چہ برت کنت . مادت دل ۾ بزانن کر ما دنیا ۾ ہنا یک پسلے
 جبر ۽ نامار ن بن کر ما شا مداریں تاریخ ۽ دامہدان بلکن ما را دتی اون
 د آگبنت ۽ علم زرگی انت . ہر ذہب ۽ پھار گتا بیت . نوکیں زنگل
 ۽ چہ علم و زانت د دید و کار قوم د تما منائی نہت نہ کر چہ بے دا ک
 و تنساری .

اسے دپاں ما یک کشار کاری ملک سئے زانگ باں . مئے لکھیں اوس
 ۽ آبادی ۽ سد ۽ ہشاد ۽ کاس ۽ ۽ و نکھلاں جاہ منڈ انت
 او آیانی پوریات ۽ در و سید کشت و کشار انت . خداوند کریم ۽ دا گیس
 دنگار ۽ کشار کنگ او کیلگ ٹاہنگ سئے متھی دست گئی انت
 بے چکس ن وشیں جبر ۽ کر که کشار کاری ملک ۽ دا ہند بُرگ ڏاگ
 سئے درون ۽ مزین بھر ۽ اچ پوریات ۽ چم ن جن انت بے جبر
 اسے پاو کیت که مئے اونگیں پوریات سئے گذران ۽ سر جم نہ کنت
 پیشا لازم انت که جپد ۽ گام ۽ ٿیز کپنست . گیشیں ڏنگار
 ۽ دپ ۽ بنت نوکیں بندو سند پڑا ہیں انت . نوکیں رپک

لورن یونک میئے دردئی گند رانی درگت ۽ ماکس ۽ مشکانی ڈرال
و بن. الینا چبرالیشت که میئے پوریات کنوک چه اے جبرؤسی
ہفت که آیانی کوشست ۽ سستی د ترمذی ملکی دیبری ۽ پادگام
و سوت د ترد کنت. اگن کشارکاری ۽ دنگیں صدے نہیں
شادیں مردم زور ۽ بر دینت نہ یک ڏ آیانی گذر پوره بنت
بلن سرائیگیں بیتیں مردم هم چه بے کٹ و نف ۽ پیرا بزم
بنت کنت. او دو می ٺانکانی منست داری پاشت نہ پکیت.

ٺانکا کشیت د کشار نہ انت بلکن همیں شت ۽ ہر جریجی
لاری پڑست. ٻکار جاه ۽ کار خانہ هم کشارکار ۽ جوائیں بودو پیدالشست
پہنچ ڏ پیدال دار دینت. پکی مر بیت نہ گر گواپی ۽ ٻکار جاه
و پیشست. ٺکر گزب ڏ کشار پوره ۽ ارزان و گرانی نئے
اھ انت مر پا ۽ سا ڳر دا ان پسل رو گن ۽ بنزه انت. اے
ایا ٿا ٺہار ڏ حدان چه در نہ انت. بزاں کشارکاری و
چاہما جہست ڏ ڳر قن ہر ڦپ سائنسی ڦیکنیکی، ربیدگ او یہیان
اواری ۽ درپیں مرن ۾ ک نہیں پر دڑھ ڀک پوریات ۽ کسپیں

وہ کچھ میالی دارت۔ ہر چنکہ کہ ما اے درگت زیات نکل بخال بخال
پوریات ہ گران سگی زیات تر بوان کنت۔

پوریات و پوریاگر

پوریاگر ہ نام ہ بہان ذات۔ اپنکے ہمیسر اگٹھ بولگ پوریاگر
ہر راج ہ پشت کر ہ پیاگران سگ دالیں ڈل انت کے
ماچ ہ گہبود ہوں بو شیست۔ پے دھرپ داشت ہما انت کے پوریاگر
ہ منت ہ نہ پکت۔ گشت کے بستر وئی بار دوت بارت بٹے داہ
ہ جی جان نے گون انت۔ ہے حساب پوریاگر ہ انت۔

پوریاگر نیاد ہ انسان نے آئی گذر دوٹ ہم استنت۔ آ مالی
جہت ہ دیم ہ آئیگ دویت او نفیات درگت ہ اینی ہ داگت
آ دویت کے راج آئی خدمتائی بسب ہ آرا جوانیں جاہ ہ بدن اد
آئی راجی رک میں سما جی پلکار ہ راہ نئے درگچیت آئی چک
ہ مردان ہ ہما سمجھیں آسودگی برست کے راج نئے ہ گھستیں
ہ جوڑ بوج ہ پہ الی انت۔ ابید ایشی آ دویت کے آ را۔

پریات و آنها تیم مرده پسچارینگ بجهیت -

ارداه و این کنگ انسان و نشیانی گزد و مهونک یک سوت
زیاتیں جهد پیشان هم کنت که آرا منگ و مارگ ببیت رتنک
اگندیت که ڈلگ چارن انت پوریا گر یک و په زر و کار شه
ات . آن مزد ع تبا مال او تزانی هر دوکیں سکه ہورنٹ گشت
ایک درتاں دازدار و دلت کار جاه و پوریا گران و زیانین جهد
دانست و پنست دات - اپح هما روپج و آئی په آیانی دبندی
و چاد و بندوبست کرت - آ روپج و پیدائش په چوتاں دیں روچان دست
لئن وہان درند آئی گون چاه و بکٹ هم دانست - پیدائش پھونزیاد
لئت - لئیں ماہ و مدد و رند آئی چاه و بکٹ سحب و سراویم
لہا و ناماری هم دانست - پیدائش چہ مدام و زیارت بوت کار جاه
لک و یال کرت که چاه آئی کرامات آرا زیاتیں پیدائش دیانگه
چکاس و بنیاد و سرا چاه - بکٹ اونان و دیگ پیارگی و بند
و آئی خیال ات کر بنداق وہ و پیدائش کیت و کوشیت -
آجران بوت کر اپح ایشی ابید هم پیدائش چہ ہر دہ و

بے کاسس گیش بوت۔ اسے اجیں جبر ہے است۔ دہریکہ آں ہر کو
کرت۔ تھے پوریا گران آڑا سہ پڑ کرت کہ اسے آں آپ دن
نہ بوٹگ کر پیدا لشت و دتگ بلکن آں دلبڈی دشوف دیگ
و برکت پوریا گران ہے شور رستگ۔

ہئے پیس ہے یک دگہ درمان سازی کارجاه ہے مالک ہے درمان
سازی او قومی جان سلامتی ہے گران سلگی ہے باردا گوں ہتھ کہنے
و پوریا گران تران کرت۔ آں اپچ پوریا گران شور کرت کہ اے
و رگت سفال ہے خیال داری ہے کاسس الہ انت تنکہ درمان
چھ جبرا ٹھیاں پہنکہ بہنست۔

آگیشیت دہریکہ اسے جبر پوریا گرانی دل ہے نشست کہ اے تو
و جان دراہی ہے سوال انت تھے آیان کارجاه ہے ماڑی اپنچ یک
داشت کہ اگن آئی پرسش ہے سراہرخ برہتین تھے اپچ سنا یا ہے
سبب ہے آیانی ورگ ہے رابہنک نیست۔

اپچ اسے جبران ماجوان دلیت کہ پوریا گرپوہ و بیداریں باسک
انت نئے راج ہے کہ عجب دبیگاہ راج ہے سنگارگ ہے کلاں

انت - آدم سر پدانت که راج - عَ را ملک نه را قوم نه را آن
 چنگ گزرات - پیشای آجھ پوریات نه دم نه بارت - اگن آساده
 انت په بھے حاتر نه که ملک بے جایں تماہ بے جایں هرچوچ ووچ
 دمن گندھی نه واک دوس نه داریت - آدست دپاد جنت
 کر کیں دپان زیاتین دیم شت نه راه نه چوں ہمراست بکفت - آ
 آجرلی نبی دیسان او دوت دا جھی نه حقیں رکینوک انت نه گوں آئی
 کلامات دگشاد نه کی انت نه جذبه دلن دوستی نه - ہمیشانی دست
 انت که چھ پر منگل نه شریں کر دو دیمری نه کاڑ نه ترا شیت تیماریت
 او دت نیران بیت -
